

- Vadász- és Versenylap.** A pesti és vidéki lovaregyletek és vadász-sport közlönye. Szerk. és kiadó-tulajdonos Sárkány Ján. Ferencz. XX. évfolyam. Nyom. az Athenaeum r. társ. nyomdájában Budapesten. Megjelenik minden szerdán 4-r. egy iven. Ára 12 frt. (Keletkezett 1857. jan. 15. „Lapok a lovászat és vadászat köréből“ czimmel.)
- Vasárnapi Ujság.** Szerk. Nagy Miklós. XXIII. évfolyam. Kiadja és nyomatja a „Franklin-Társulat“. Megjelenik vasárnap 4-rét két iven. Ára 8 frt, a Politikai Ujdonságokkal együtt 12 frt (Keletkezett 1854. márcz. 5.)
- Vasut.** Szerk. Oldal József; kiadók Goldstein és Ohlendorf. III. évf. Nyom. Goldstein Mór könyvnyomdájában. Megjelenik vasárnap 4-rét egy iven. Ára 4 frt. (Keletkezett 1874. okt.)
- Vasut- és gőzhajózási Kalauz.** (Első magyar-német,) a magyar közlekedési vállalatok hivatalos menetrend könyve, mely magában foglalja a bel- és külföldi főbb útirányokat is. Egy vasuti térképpel. Kiadó Goritshnigg Albert. III. évf. Megjelenik havonként 4-drét 6—7 iven hirdetésekkel és színes borítékban. Ára 4 frt, egyes füzet 50 kr. (Keletkezett 1874-ben.)
- Zenészeti Lapok.** Heti szakközlöny és zeneművészet összes ágai köréből. Kiadja és szerkeszti Ábrányi Kornél XV. évf. Nyom. Bartalits Imrénéf. Megjelenik hetenkint egyszer 4-rét egy iven. Ára 10 frt. (Keletkezett 1860. aug. 8.)

Vegyes közlemények.

A. M. Nemzeti Múzeum Széchényi-országos könyvtárának 1875-ik évi gyarapodása: 6311 darab nyomtatványból és 1048 kéziratból áll. Ehez járul a Nagy István-féle kéziratgyűjtemény, mely a List és Francke lipesei könyvárus-czégtől visszaszerzetett, és 5000 darab eredeti okiratról és levélből, továbbá 90 kézirati kötetből áll. (Ezen nevezetes kéziratgyűjteményt később részletesen is fogjuk ismertetni.) A szerzeményekre fordított összeg 10,074 forint. A könyvtárt ugyancsak az elmúlt évben 14,122 személy használta, kiknek 30055 nyomtatvány és 917 kézirat adatott ki.

A Nemzeti Múzeum könyvtárában találtató többes példányoknak, a könyvtáraknál általánosan elfogadott szabályok szerint való kiválasztása és összeírása 1874. júliusban megkezdetvén, 1875. szeptemberben befejeztetett. Azok mintegy 19,000 kötetet képeznek. Ebből a régi magyar irodalomra (1559—1711) 332 kötet, a többi u. n. Hungaricákra 4883 kötet, a nem-magyar történelemre 2820, a hittudományra 2214 kötet esik stb. Ezen számokba nincsenek felvéve a nem ritka munkák csonka példányai és az újabbkori

kisebb nyomtatványok (üdvözlő versek, prédikációk stb.), melyekből gyűjtemények fognak összeállíttatni. A m. k. vallás- és közoktatásügyi ministerium 1875. november 24-én kelt leiratában a többes példányok jegyzékeinek kinyomatását rendelte el, oly czélból, hogy azoknak megszerzését első sorban a hazai tudományos intézeteknek, s utóbb a nagy közönségnek lehetővé tegye. A jegyzék első, 73 lapra terjedő és 1727 számot tartalmazó füzeté már közre van bocsátva. Ez a régi magyar irodalomhoz tartozó munkákat és a Hungaricák-nak egy részét tartalmazza. Az árak a rendes antiquáriusi árnál mintegy 30—50%-al olcsóbbra vannak téve. A befolyó összeg a könyvtár kiegészítésére fog fordíttatni.

Toldy Ferencz könyvtára. A nagynevű tudós jelentékeny könyvtárt és dús kéziratgyűjteményt hagyott hátra. Az előbbi mintegy ötfélezer munkából áll, és különösen a hazai történelem, az irodalomtörténet és nyelvtudomány igen gazdagon van képviselve. XVI. és XVII. századbeli magyar irodalmi ritkaságokban sem szegény. Kiemeljük egy töredékét Sztárai Mihály „Az igaz papságnak tükröje” című vigjátékából (Krakkó 1550), mely unicum; továbbá Heltai Gáspár „Vigasztaló könyvecské”-jét (Kolozsvár 1553), Bornemissza Pétertől a Prédikációk második részét (Sempte 1574) és „Énekek három rendbe külömb külömbfélék”. (Detrekő 1582) stb. A kézirati hagyaték két részből áll. Először 266, nagyrészt magyar irodalomtörténeti kéziratból: Toldynak sajtókész vagy készülő munkáiból, ezekhez gyűjtött anyagkészletből, bibliographiai jegyzetekből, magyar írók eredeti levelezéseiből. Másodsor a boldogulthoz intézett levelekből, melyeket ő gondosan egybegyűjtött volt; a levelek száma a nyolczezeret meghaladja, s azok az utolsó félszázad irodalomtörténetének megbecsülhetetlen kútforrásait képezik. Szakértők a könyvtárt 8000, a kéziratgyűjteményt 4—5000 forintra becsülik. Az utóbbinak megszerzésére természetesen az Akadémia van hivatva. A mi a könyvtárt illeti, eltekintve a kegyelettől, melyet egykori birtokosának emléke követel, nagy veszteségnek lehetne tekinteni, ha ezen, évek hosszú során át egy eszme szempontjából tervszerűen gyűjtött könyvtár piacra kerülne, és akár külföldre vándorolna, akár a hazában feldarabolva bocsáttatnék áruba.

Szabó Károlynak nagy bibliographiai munkája, mely az 1711. előtt magyar nyelven megjelent munkáknak czímeit, bibliographiai jegyzetek kíséretében, összeállítva tartalmazza, immár elké-

szült és még ez évben az Akadémia által közre fog bocsátatni. Évek hosszú során át, nagy fáradsággal és ritka lelkiismeretességgel készült munka ez, mely irodalomtörténetünknek lényeges szolgálatakat fog tenni. Mennyire gyarapodott újabb időkben a magyar irodalom ismerete, legjobban kitünteti azt a következő összeállítás. Sándor István, ki első tett kísérletet a magyar nyelven megjelent könyvek jegyzékének összeállítására (Magyar Könyvesház. Győr. 1803.) csak 190 XVI. századbeli magyar nyomtatványt sorol fel; Szabó Károly 352-öt ismertet. Sándor a XVII. század első feléből 260-at állít össze, Szabó Károly 433-at. Ezen gyarapodást nagy részben épen Szabó Károlynak köszönhetjük, ki az ország könyvtárait bejárva nagy számú magyar munkákat fedezett fel, melyek azelőtt ismeretlenül lappangtak.

Pázmány Péter négy ismeretlen munkája. Szabó Károly közelebb a marmaros-szigeti hely. hitv. lyceum könyvtárának egy colligatumában Pázmány Péternek négy oly munkáját fedezte fel, melyekből ekkoráig egy példány sem volt ismeretes. Létezésök felől e kor egyéb polemikus munkáiból tudomásunk volt ugyan, de a budapesti és vidéki nagy könyvtárakban felkutatásuk ezéjából tett igyekezetek és hirlapi felszólalások eredménytelenek maradtak. Kettő 1609-ben, kettő pedig öt évvel utóbb látott napvilágot. Mind a négy polemikus tartalmu. A Könyv-Szemle jövő számában tüzetesen fogjuk ismertetni e nevezetes leletet.

Az egyetemi könyvtár olvasó-termében elhelyezett kézi-könyvtár — Szinnyey József könyvtár-ór szerkesztése mellett — katalógusa elkészült és sajtó alá van adva. Ezen könyvjegyzékben 4338 munkának 9179 kötete lett felvéve. A könyvtár megnyitása e szerint még márczius végén várható.

„A magyar nemzeti és nemzetközi irodalomnak könyvészete 1441—1876.” ezim alatt Kertbeny Károly nevezetes vállalatot indít meg. Tizenkét füzetre van tervezve. Az elsőnek, mely már sajtó alatt van, tartalma: a magyar irodalom a világirodalomban, t. i. azon 300 magyar munkának jegyzéke, melyek tizenhat különböző idegen nyelvre lefordítva jelentek meg. A munka magyar és német nyelven lesz szerkesztve, hogy ekként a külföldön is használható legyen. Megjelenése után érdemlegesen ismertetni fogjuk.